

Prologas

*1977-ųjų rugsėjis
Hantsvilis, Teksaso valstija*

Šeštą valandą vakare Hantsvilio „Sienų“ kalėjimo kameros buvo visiškai izoliuotos.

Už raudonų plytų sienų jau rinkosi protestuotojai, laukiantys pirmosios per trylika metų mirties bausmės Teksase. Nežmoniška! — šaukė piketuotojų plakatai. Žiauru ir nenormalu. „Teksaso žaibas“ turėjo riogsoti nenaudojamas. Mirties bausmė — užgaidu ir neatsakinga.

Kita tokia pat minia prieštaravo. Žiauru ir nenormalu — vis dar pernelyg gerai Raselui Li Holmsui. Sodinkite jį į tą kėdę. Tegu čirška. 362-asis mirtininkas vertas elektros kėdės — tiesą sakant, reikėtų atnaujinti mirties bausmę pakariant.

Mirties namų, į kuriuos jį atvedė dar vakar vakare, kameroje Raselas Li Holmsas patogiau paguldė savo menką kūną ant viengulio gulto ir užsisklendė nuo visų. Jo akys buvo melsvos, veidas liesas, kūnas paliegęs ir susimetęs į kuprą. Po trisdešimties tabako kramtymo ir gazuotų gėrimų vartojimo metų vyro dantys buvo kreivi, rudi ir pusiau išpuvę. Raselas Li mėgo krapštinėti juos nykščio nagu. Jis tikrai nebuvo malonus ar puikus žmogus. Greičiau tylus ir dažniausiai abejingas. Kartais net sunku prisiminti, ką padarė tos jo mažos, smulkios rankos.

Sausį, kai Jutoje sušaudžius Gilmorą baigė galioti Aukščiausiojo Teismo moratoriumas mirties bausmėms, niekas neabejojo, kad

Teksase vėl bus imtasi mirties verslo. Ir niekas neabejojo, kad pirmasis į jį žengs Raselas Li Holmsas.

Galbūt todėl, kad nuosprendį priėmusio teisėjo paklaustas, ką turįs pasakyti dėl šešių vaikų pagrobimo, kankinimo ir nužudymo, Raselas Li atsakė: „Tiesą sakant, pone, negaliu sulaukti, kada į mano rankas pakliūs kitas.“

Į Raselo Li kamerą atėjo prižiūrėtojas. Storas, stambus vyras, pravardžiuojamas prižiūrėtoju Kudakšliu, nes kai supykdamo ar susinervindavo, jo pagurklis parausdavo ir imdavo drebėti kaip gaidžio. Raselas Li iš patirties žinojo, kad Kudakšlių lengva sunervinti. Tačiau šią akimirką prižiūrėtojas atrodė gerai nusiteikęs, netgi geranoriškas, jis išvyniojo orderį ir atsikrenkštė, kad girdėtų kiti keturi vyrai Mirties namuose.

— Štai tavo nuosprendis, Raselai Li. Perskaitysiu jį tau. Klausaisi?

— Jie ketina pačirškinti mano užpakalį, — nerūpestingai atsiliepė šis.

— Tai va, Raselai Li, šiandien mes visi norime tau padėti. Kad kiltų kuo mažiau šurmulio.

— Eik velniop.

Prižiūrėtojas Kudakšlius papurtė galvą ir ėmė skaityti.

— Teismas skiria tau, Raselai Li, mirties bausmę už šiuos nusikaltimus.

Jis perskaitė sąrašą. Šeši kaltinimai pirmojo laipsnio žmogždyste. Pagrobimas. Išprievartavimas. Pasikėsinimas išžaginti. Šitas prakeiktas sadistas nusipelnė mirti. Raselas Li linkčiojo į kiekvieną kaltinimą. Neblogas sąrašas vaikiui, kurį sava mama vadino tiesiog Šiukšle, „bjauria baltąja šiukšle“, „neką geresniu už savo tėvą, tą šlykštų baltos šiukšlės gabalą“.

— Ar supranti nuosprendį, Raselai Li?

— Šiek tiek per vėlu, net jei ir nesuprantu.

— Ką gi, puiku. Pas tavo atėjo kunigas.

— Aš tik noriu pasikalbėti su tavim, mano sūnau, — ramindamas tarė tėvas Sandersas. — Pabūti kartu šią sunkią valandą. Leisti tau išlaisvinti sielą ir suprasti kelionę, į kurią netrukus patrauksi.

Raselas Li, kaip visuomet nuoširdus, atžėžė:

— Eik velniop. Aš visai nenoriu matyti tavo skystablauzdžio Dievo. Aš nekantrauju susitikti su ponu Šetonu. Manau, galėčiau jį šio to pamokyti, pavyzdžiui, kaip pravirkdyti vaikus. Tu juk turi vaikų, prižiūrėtojų? Mažą mergaitę...

Putnus prižiūrėtojo veidas staiga išraudo kaip burokas. Kudakšlius bedė storu pirštu į orą, ir jo pagurklis sudrebėjo.

— Nepradėk. Mes stengiamės padėti tau...

— Padėti pačirkinti mano subinę. Aš ne kvailys. Norite, kad aš mirčiau, ir jūs galėsite ramiai miegoti naktimis. O aš manau, man patiks būti mirusiam. Tada galėsiu eiti kur panorėjęs, kaip vaiduoklis Kasparas. Gal net šiąnakt susirasiu tavo mažąją mergaitę...

— Mes tavęs nelaidosime! — suriko prižiūrėtojas. — Įkišime į smulkinimo aparatą, tu kalės vaike. Sumalsime tave į dulkes, o paskui įmesime į rūgštį. Kai baigsime, tavo apgailėtino užpakalio šioje žemėje nebus likę nė pėdsako. Nė vienos sumautos molekulės!

— Na ką aš galiu padaryti, — tingiai nutęsė Raselas Li. — Aš gimiau būti blogas.

Prižiūrėtojas Kudakšlius pasitaisė kelnes, linktelėjo galva kuniogui ir piktai išdundėjo iš kameros.

Raselas Li vėl išsitiesė ant gulto ir nusišiepė. Metas pasnausti. Šiandien daugiau nebėra ko tikėtis. Išvis nebėra ko tikėtis, Šiukšle.

Jo šypsnyš išblėso, kai koridoriuje pasigirdo keturių mirtininkų skandavimas:

— Kokio norėtumėt Raselo Li? Iškepto, gruzdinto ar apkepto keptuvėje? Kokio norėtumėt Raselo Li? Iškepto, gruzdinto ar apkepto?

Pusė ketvirtos po pietų. Raselas Li atsikėlė, pagaliau sulaukęs paskutinių vaišių: kepto viščiuko, skrudintų ybiškių ir šviežių batatų. Kartu su maistu pasirodė ir nekviestų svečių, reporteris Laris Digeris — taip prižiūrėtojas nubaudė jį už šio ryto išsišokimą.

Akimirką abu vyrai tiesiog stebeilijo vienas į kitą. Lariui Digeriui buvo trisdešimt; jo kūnas tvirtas, veidas lygus, tamsūs plaukai tankūs. Išorinio pasaulio svaigus tvaikas gaubė jį lyg ypatingi kvepalai, ir visi vyrai varstė atvykėlių niūriais, apmaudžiais žvilgsniais.

— Ir tu visa tai suvalgysi? Tavo žarnos sprogs dar nė nespėjus atsisėsti į kėdę.

Raselas Li susiraukė. Laris Digeris buvo prilipęs prie jo it siurbėlė, jau septynerius metus — iš pradžių rašė apie jo nusikaltimus, paskui apie areštą, teismą, o dabar apie jo mirtį. Iš pradžių Raselas Li nelabai kreipė dėmesį. Tačiau pastarosiomis dienomis reporterio klausimai jį erzino, galbūt net šiek tiek gąsdino, o Raselas Li *nemėgo* būti bauginamas. Jis išmeigė akis į vežimėlį su valgiais ir įtraukė riebaus pridedusio maisto kvapo.

— Ko nori? — piktai paklausė Raselas Li, suleisdamas pirštus į keptą viščiuką.

Digeris nusmaukė ant pakaušio savo skrybėlę ir pasitaisė lietpaltį.

— Atrodai ganėtinai ramus. Jokios isterijos, riksmų, kad esi nekaltas.

— Ne.

Raselas Li atsiplėšė viščiuko, garsiai sučepšėjo, nurijo.

— Man sakė, kad išvarei kunigą. Taip ir maniau, kad neseksi Jėzaus keliu.

— Ne.

— Raselas Li Holmsas neatsiprašinės už savo nuodėmes?

— Ne.

— Nagi, Raselai Li. — Digeris palinko į priekį ir pasirėmė alkūnėmis į kelius. — Tu žinai, ką aš noriu išgirsti. Tai tavo paskutinė

diena. Tu žinai, kad atleidimo nebus. Viskas. Paskutinis šansas viską atvirai iškloti. Iš tavo lūpų į pirmą puslapį.

Raselas Li baigė valgyti viščiuką, sučepsėjo riebaluotomis lūpomis ir ėmėsi apskrudusių ybiškių.

— Tu mirsi vienas, Raselai Li. Galbūt dabar tau tai atrodo niekai, tačiau vos tik jie prisegs tave prie Senojo Sparkio, iškart pasigaišėsi. Pasakyk man jų vardus. Galėčiau atskraidinti čia tavo žmoną. Ir tavo kūdikį. Kad savo paskutiniąją dieną šioje žemėje pajaustum palaikymą, suvoktum turįs *šeimą*.

Raselas Li sužiamojo ybiškes, tada tylėdamas sukišo tris pirštus į šokoladinį pyragą. Jis atsiplėšė visą pusę, išskobė ją lyg tunelio kasėjas ir ėmė čiulpti nuo delno glaistą.

— Aš netgi sumokėsiu už tai, — tarė Digeris, griebdamasis paskutinio šiaudo, nors neturėjo nė cento, ir jie abu tai žinojo. — Nagi. Mes žinome, kad esi vedęs. Esu matęs tą tatuiruotę ir girdėjęs gandus. Papasakok man apie ją. Papasakok apie savo vaiką.

— Kodėl tau taip svarbu?

— Aš tik bandau padėti...

— Tu atgabensi juos čia ir išvadinsi išsigimėliais, štai ką padarysi.

— Vadinasi, jie egzistuoja, tu pripažįsti tai...

— Gal ir egzistuoja. O gal ir ne. — Raselas Li parodė šokoladu apsidėlusius dantis. — Aš nieko nesakysiu.

— Tu užsispyręs kvailys, Raselai Li. Jie iškeps tave, o tavo žmona niekada negaus jokių pašalpų, ir tavo vaiką kaip savą užaugins koks nors kitas drimba. Veikiausiai užaugs toks pat nevykėlis kaip tu.

— O, aš viskuo pasirūpinau, Digeri. Taip, taip. Tiesą sakant, aš pasirūpinau ateitimi geriau už tave. Štai kas yra vadinama ironija, ar ne. Ironija. Geras žodis, velniai rautų. Geras žodis. — Raselas Li nususuko į pyragą ir nutilo.

Ipykęs Laris Digeris pagaliau išėjo. Raselas Li išvertė maisto likučius, įskaitant didesnę dalį pyrago, ant betono grindų. Jis turėjo pasidalyti savo desertu su kitais mirtininkais — taip buvo įprasta. Raselas Li ištrynė pyragą ant cementinių grindų dešinės kojos kulnu.

— Tegu jie pasidalija. Tegu tie močkrušiai pasidalija.

Netikėtai koridoriuje pasigirdo garsus *girgžt*; garsas vis stiprėjo ir plito virsdamas piktu *crescendo*. Akimircai jis nutilo, nuslopo, tada vėl šovė į viršų, peraugdamas iš inkštimo į urzgimą.

Egzekutorius šildė kėdę, sukiodamas rankenėlę nuo 1800 voltų iki 500, paskui nuo 1300 iki 300.

Staiga akimirka tapo labai reali.

— Kokio norėtumėt Raselo Li? — pulsavo koridorius. — Iškepto, gruzdinto ar apkepto? Kokio norėtumėt Raselo Li? Iškepto, gruzdinto ar apkepto?

Raselas Li Holmsas tyliai prisėdo ant gulto krašto. Jis nuleido pečius ir ėmė mąstyti apie pačius bjauriausius dalykus, kokius tik galėjo sugalvoti. Mažas minkštas gerkles, dideles mėlynas akis, šaižius mažų mergaičių riksmus.

Aš neištarsiu nė žodžio, vaikeli. Nusinešiu paslaptį į kapą. Nes kadaise kai kas bent jau apsimetė mylis Šiukslę.

Bostonas, Masačusetso valstija

Džošas Sandersas sunkiai dėliojo žingsnius ryškiai apšviestu koridoriumi. Jis dar tik pirmus metus dirbo rezidentu ir vietoje žadėtos dvidešimt keturių valandų pamainos priimamajame dirbo jau trisdešimt septynias, todėl jo judesiai buvo kaip roboto. Jam reikia pamiegoti. Turi susirasti tuščią kambarį. Jam būtina pamiegoti.

Jis pasiekė penktosios palatos duris. Čia buvo tamsu. Lyg per miglą prisiminė, kad švieslentėje penkta palata buvo pažymėta kaip laisva. Šiąnakt priimamajame ramu.

Džošas įžengė į kambarį ir atitraukė užuolaidą, skiriančią lovą, pasirengęs kristi it negyvas.

Kažkas sukniškė. Kimiai, dusliai sušvokštė. Sudejavo.

Naujokas gydytojas sustingo ir uždegė šviesą. Ant lovos nežinia iš kur atsiradusi tysojo aprengta maža mergaitė.

Mažylė griebėsi už gerklės, užvertė akis, ir visas jos kūnelis suglebo.